

INA VAN DER BEEK

**Blijvende
herinnering**

Roman

BLIJVENDE HERINNERING

Van deze auteur verschenen eerder bij
Uitgeverij Zomer & Keuning onder andere:

Verdrongen herinnering *

Als een droom uiteenspat *

De broosheid van het leven *

De reis van je leven *

Een verrassende erfenis *

* Deze uitgave is ook verkrijgbaar als e-book

Ina van der Beek

Blijvende herinnering

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789401911559
ISBN e-book 9789401911566
NUR 344

© 2018 Uitgeverij Zomer & Keuning
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design
Vormgeving binnenwerk Yvonne Reijsoo, Nyvonco

www.inavanderbeek.nl
www.romanserie.nl

Alle rechten voorbehouden

‘Jo, ik moet je wat vertellen...’ Kees komt door de achterdeur naar binnen, kust Jo snel op haar wang en loopt direct door naar de woonkamer. Daar gooit hij zijn uniformjas over een stoel en buigt zich over de box, waarin Wessel ontevreden geluidjes laat horen.

‘Dag grote jongen, kom jij maar eens bij je vader!’ Kees tilt de kleine jongen op en draagt hem door de kamer. Dan betreft zijn gezicht. ‘Hij stinkt! Hier, neem jij hem maar.’

Jo is achter Kees aan de kamer binnengelopen en steekt haar armen uit om de baby over te nemen. ‘Dag Kees!’ zegt ze nadrukkelijk. ‘Fijn dat je weer thuis bent!’ Ze neemt Wessel van hem over. ‘Jij krijgt een schone broek, hoor schat. Kom maar, we gaan gauw naar boven.’

Als ze een paar minuten later weer met de baby op haar arm de kamer binnenkomt, zegt ze: ‘Hij heeft een tandje, Kees, kom eens kijken? De tweede komt er ook al aan, zag ik net.’

‘Mmm...’ Kees staat voor het raam en kijkt de tuin in. De rook van zijn sigaret blaast hij in de vitrage.

Jo doet haar mond al open om daar iets van te zeggen, maar ze doet hem weer dicht. Het helpt toch niet, die rare gewoonte van hem probeert ze hem nu al maanden af te leren, maar hij heeft lak aan haar woorden. Dan de vitrages maar een keer vaker wassen.

Ze moet blij zijn dat hij weer thuis is.

‘Heb je een drukke week gehad in de kazerne?’ vraagt ze terwijl ze Wessel weer in de box neerzet, deze keer op zijn billetjes. Het jongetje blijft keurig rechtop zitten.

‘Kijk dan, Kees, hoe goed hij al zit! Best vlot toch, voor z’n acht maanden! Bertje van de overkant is drie weken ouder dan Wessel en die kan nog geen tel blijven zitten. Ik denk...’

‘Ik zei, ik moet je wat vertellen!’ onderbreekt Kees haar. Hij draait zich om en drukt zijn sigaret uit in de asbak.

‘Wat dan? Toch een overplaatsing, waar je het laatst al over had?’

Hij knikt. ‘Ja, zo zou je het kunnen noemen,’ zegt hij met een klein glimlachje. ‘En ook een bevordering.’

‘Dat is mooi! Waar moet je naartoe?’

Kees is aan tafel gaan zitten en steekt alweer een nieuwe sigaret op. Jo gaat tegenover hem zitten en kijkt hem afwachting aan. ‘Nou, vertel op!’

‘Ik word bevorderd tot sergeant-adspirant. Goed, hè?’

Jo knikt. ‘Het zegt mij natuurlijk niet veel, maar een bevordering is altijd mooi! Krijg je dan een platte pet in plaats van je baret?’

Kees geeft geen antwoord, hij tikt de as van zijn sigaret en zonder Jo aan te kijken, gaat hij verder: ‘En ik ga naar Indië.’

Even kijkt Jo sprakeloos naar hem, dan herhaalt ze langzaam: ‘Je gaat naar Indië?’

Kees knikt, hij neemt een diepe trek van zijn sigaret en blaast de rook ver de kamer in. Pas dan kijkt hij Jo aan. ‘Ja, ik ga naar Indië. Ik vind het een eer dat ze me daarvoor uitgekozen hebben, Jo. Mijn bevordering heeft daar natuurlijk ook mee te maken. En je moet maar zo denken: je bent niet de enige die achterblijft. Er zijn heel wat vrouwen en kinderen die hun man moeten laten gaan. Het is een mooie opdracht, we gaan daar niet naartoe om te vechten, maar om recht en vrede te brengen.’

Jo geeft geen antwoord, ze moet even tot zich laten doordringen wat Kees vertelt. Hij gaat dus weer weg. Net zoals de eerste jaren van hun huwelijk. Toen ze drie maanden getrouwd waren, kwam de oproep om in Duitsland te gaan werken. In plaats van zich te melden, dook Kees onder en vertrok zo gauw hij de gelegenheid had naar Engeland om opgeleid te worden in het leger.

Na de bevrijding in 1945 zagen ze elkaar weer. Dat is nauwelijks anderhalf jaar geleden. En nu gaat hij dus weer weg?

‘Ik begrijp dat je het moeilijk vindt, Jo, maar het is mijn plicht als soldaat om te gehoorzamen. Dat moet je begrijpen. Ik vind het ook heel vervelend om jullie achter te laten.’

Jo kijkt hem aan. De opgewonden blik in zijn ogen en de toon waarop hij praat zijn in tegenspraak met zijn woorden.

Langzaam knikt ze. ‘Ik begrijp het.’

‘Ja, begrijp je het echt?’ Er klinkt nu ook opwinding in zijn stem. Hij glimlacht, staat op en loopt om de tafel heen naar haar toe. Naast haar stoel blijft hij staan en kust haar boven op haar hoofd. ‘Kom eens bij me!’ Hij trekt haar zachtjes omhoog en

slaat zijn armen om haar heen. ‘Wat ben jij toch een geweldige vrouw!’ Hij trekt haar dicht tegen zich aan. ‘Weet je dat ik er vreselijk tegen opzag om het te vertellen? Piet Baars, je weet wel, die maat van me, nog uit Engeland, die moet ook naar Indië. Hij heeft het eergisteren aan zijn vrouw verteld. Nou, ze was helemaal overstuur! Een drama heeft ze gemaakt, vertelde hij. Echt niet leuk voor een man, hoor, als je vrouw je niet steunt!’ Hij laat haar weer los en gaat verder: ‘Maar jij redt je wel, hè? In Amersfoort deed je het ook prima alleen. Toen had je zelfs nog de zorg van mijn opa in huis en de inkwartiering van een stelletje moffen. Nee, dan zal het nu allemaal heel wat gemakkelijker zijn. En nu ben ik toch ook meestal de hele week in de kazerne.’

Opnieuw knikt Jo. Ze glimlacht naar hem en zegt: ‘Ja hoor, al zal het natuurlijk ook best weer wennen zijn. Ik bedoel, nu kom je in elk geval de meeste weekenden nog thuis. Wanneer gaat het eigenlijk gebeuren en voor hoelang is het, weet je dat al?’

Kees tast alweer naar zijn sigaretten. ‘Ik denk over een paar maanden, begin januari of zo. En voor hoelang? Dat weet ik niet. Ik denk tot alles weer rustig is daar.’

Jo knikt, ze pakt een stapel schone luiers van een stoelleuning en begint ze op te vouwen.

Kees rookt en praat. Hij vertelt wat hij heeft gehoord over Java, het eiland waar hij waarschijnlijk gestationeerd zal worden. Over de prachtige natuur, de rijstvelden en de bergen. ‘Die inlanders schijn je kort te moeten houden, maar dat komt wel goed. We zullen ze laten zien wie de baas is en hoe het hoort!’

Hij praat maar door en door.

Jo luistert al lang niet meer, de woorden gaan langs haar heen. Als de luiers zijn opgevouwen, legt ze de stapel klaar om mee naar boven te nemen.

In de box jengelt Wessel, hij heeft zich om laten vallen en wrijft in zijn ogen.

‘Ik breng Wessel naar boven, hij moet nog even slapen,’ onderbreekt ze Kees midden in een lange zin.

‘Hè? O ja, goed...’ zegt hij. ‘Ik loop even naar hiernaast, hoor. Hoe laat eten we?’

‘Over een uurtje.’ Jo pakt het ventje uit de box en gaat de kamer uit.

Boven praat ze tegen Wessel, ze trekt hem zijn slobpakje uit en doet hem een slaapzak aan. Maar haar gedachten zijn er niet bij.

‘Zo, jij gaat nog lekker een uurtje slapen, dan mag je straks met papa en mama samen eten, goed?’

Ze zingt zachtjes een liedje en kust hem als hij in het ledikantje ligt. Zijn oogjes vallen al dicht terwijl ze nog bij hem staat.

Jo gaat op de oude bruine schommelstoel zitten en kijkt naar haar zoon. Haar hart loopt over van liefde voor dit kleine jongetje. Stil blijft ze daar zitten, ze moet even tot zichzelf komen.

Ze is geschrokken. Niet van wat Kees zojuist meedeelde, maar wel van haar eigen reactie op zijn woorden. Ze voelde vooral opluchting, beseft ze. Opluchting bij de gedachte dat Kees binnenkort vertrekt. Dat hij zelfs de weekenden niet thuis zal komen, zoals nu wel het geval is.

Opluchting... Dat is toch erg! Kees is een goede man voor haar, een lieve vader voor Wessel.

Waarom kan ze toch niet van hem houden? Toen hij haar in 1943 al enkele maanden na hun kennismaking vroeg of ze met hem wilde trouwen, had ze volmondig ja gezegd. Ze was ervan overtuigd geweest dat hij haar grote en enige liefde was.

Ze denkt weer aan de waarschuwing van haar moeder, die vond dat ze elkaar veel te kort kenden. Onzin had zij het gevonden, ze hield van Kees, hij was de ware voor haar.

Ach natuurlijk, als die oorlog er niet was geweest en ze niet jaren van elkaar waren gescheiden, dan was het vast allemaal anders gelopen. Ze waren veel te kort samen geweest toen Kees voor ruim twee jaar uit haar leven vertrok. Toen ze in Amersfoort achterbleef in het schoolhuis, samen met opa De Leeuw, Kees zijn opa. Die lieve opa...

Maar ze weet dat ze hun tijdelijke scheiding niet de schuld kan geven van de afstand tussen Kees en haar.

Er was meer gebeurd, veel meer. De Duitse inkwartiering in het schoolhuis. Nee, geen stelletje moffen, zoals Kees zojuist schamper opmerkte. Kees haat alles wat Duits is, nog steeds.

Eén Duitser was het maar die in het schoolhuis kwam wonen. Een officier, Werner von Uttingen. Geen ‘rotmof’, zoals Kees altijd zegt. Maar een mens, een man, die de oorlog ook niet had gewild. Een man die zijn vrouw en dochttertje verloor in die oorlog.

Nu glijdt er een traan over Jo's wang, en nog een en nog een. Ze laat ze gaan, ze druppen op haar rok. Pas als ze voelt hoe ook haar neus begint te lopen, staat ze zachtjes op en loopt naar haar eigen slaapkamer. Ze pakt een zakdoek uit de linnenkast en dept haar ogen, snuit haar neus.

Klaar, niet verder over denken. Ze moet nu haar aandacht op het eten richten, op Kees.

Kees verdient haar liefde, hij is een goede man. En zij? Zij is een slechte vrouw. Een heel leven vol gehoorzaamheid en zorg voor Kees kan niet goedmaken wat ze verkeerd heeft gedaan.

Heel haar leven zal ze haar vreselijke geheim, haar schuld, met zich moeten meedragen.

Langzaam loopt ze de trap af. Ze gaat naar de keuken en schilt de aardappels. Dan draait ze gehaktballen. De rode kool heeft ze vanochtend al gesneden, die kan zo meteen op de kookplaat.

Als Kees de achterdeur weer binnenkomt, zet Jo juist de aardappels wat lager, ze zijn al aan de kook.

'Zo, hiernaast keken ze ook wel op van je nieuws, zeker?' vraagt ze met een glimlach. 'Als we zometeen aan het eten zijn, moet je me er nog meer over vertellen. Het is vast een prachtig land! En jij houdt van avontuur, hè? Wessel en ik zullen je missen, maar voor jou is het spannend en tegelijk een mooi avontuur! Ik gun het je, hoor! Als je maar belooft dat je weer gezond terugkomt!'

'Ja, Koos en Dora keken op van mijn nieuws. Ze hebben beloofd een beetje op jou en Wessel te letten als ik zo ver weg ben.'

Jo glimlacht. 'Dat is aardig, maar vast niet nodig, hoor. Ik red me wel!'

's Avonds draait hij zich in bed naar haar toe, zijn handen gaan ongeduldig en verlangend over haar lichaam. 'Ik heb je gemist, Jo,' fluistert hij, 'en ik ga je daar in Indië nog veel erger missen! Kom...'

Als het voorbij is, draait hij zich tevreden om en nog geen vijf minuten later hoort ze zijn regelmatige ademhaling. Hij slaapt.

Jo ligt nog lang wakker, ze staart in het donker van de nacht. Waarom vindt ze dit toch nog steeds zo moeilijk? Waarom

schuift nog altijd dat andere gezicht voor het gezicht van Kees?

Waarom kan ze zich alleen helemaal aan Kees geven als ze met haar ogen dicht aan die ander denkt? Die ander, met zijn blonde haar en zijn blauwe ogen. En met dat kuiltje in zijn linkerwang als hij lachte. Datzelfde kuiltje als haar kleine Wessel heeft...

Iedere keer wordt haar gevoel van schuld groter.

Het geheim drukt op haar, maar ze kan er met niemand over praten. Niemand weet ervan, alleen de oude huisarts in Amersfoort, dokter Vlissinger. Bij hem is haar geheim veilig.

Met een diepe zucht draait Jo zich op haar zij.

Het is goed dat Kees binnenkort vertrekt. Als hij over een jaar of misschien zelfs langer weer terugkomt, zal het allemaal gezakt zijn, dan denkt ze er vast niet meer zo vaak aan. Dan zal het beslist beter tussen hen gaan!

Al gaat het heden nog zo snel, het verleden achterhaalt je wel

De eerste jaren van Wessels leven groeit hij op zonder vader. Moeder Jo staat alleen voor de opvoeding en zij draagt ook nog een groot geheim met zich mee. Als vader Kees terugkeert vanuit Indië, kost het hen moeite een echt gezin te vormen. Pas als ook in Wessel een militair blijkt te schuilen, komen vader en zoon wat dichterbij elkaar. Het leven wordt eindelijk harmonieuzer, totdat Wessel in de legerplaats Seedorf in Duitsland wordt geplaatst. Dan lijkt het verleden Jo in te halen.

*Blijvende herinnering is het zelfstandig te lezen vervolg op **Verdrongen herinnering** en speelt zich af twintig jaar na het eind van dat eerste boek. **Ina van der Beek** laat hiermee zien dat je herinneringen nooit helemaal kunt verdringen, al zou je het nog zo graag willen.*

Z&K

ISBN 978 94 0191 155 9 NUR 344

9 789401 911559

www.romanserie.nl